

บทคัดย่อ

การศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบพื้นที่ป่าชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่ป่าชุมชนบ้านหนองบุนนาก ตำบลหนองบุนนาก อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์หรือการพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านหนองบุนนากของประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบพื้นที่ เพื่อหาทิศทางหรือมาตรการที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาพื้นที่ป่าชุมชนนั้นให้ยั่งยืนต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า ป่าชุมชนบ้านหนองบุนนาก มีพื้นที่ประมาณ 784 ไร่ มีสภาพเป็นป่าเต็งรัง ที่มีความอุดมสมบูรณ์ พันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ เต็ง รัง พลวง มะเกลือม ประดู่ แด่ ขอบป่า มะกอก มะปรางป่า สะเดา เป็นต้น สำหรับไม้พื้นล่างที่พบ ได้แก่ หญ้าเพ็ก พังคิ กระจงป่า และเห็ดต่างๆ โดยป่าชุมชนเป็นแหล่งอาหารแหล่งพืชสมุนไพร และที่พักผ่อนหย่อนใจตลอดจนเป็นสถานที่เรียนรู้ ศึกษาดูงานด้วย

ประชาชนรอบพื้นที่ป่าชุมชนบ้านหนองบุนนาก ประกอบด้วย ชาวบ้านจาก 8 หมู่บ้าน จำนวน 932 ครัวเรือน มีสภาพเศรษฐกิจและสังคมดังนี้

1. ประชาชนส่วนใหญ่ จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาอยู่อาศัยแบบครัวเดียวมีสมาชิก 1-5 คน เกิดในพื้นที่ที่อยู่ในปัจจุบัน
2. ประชาชนส่วนใหญ่มีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง จำนวน 1-2 แปลง เนื้อที่ 1-30 ไร่/ราย ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมามีการซื้อขายที่ดินเพียงเล็กน้อย
3. ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และเป็นเกษตรกร โดยมีแรงงานหรือผู้มีรายได้ในครัวเรือน 2-4 คน มีรายได้/ปี ประมาณ 35,000 บาท/ครัวเรือน รายจ่าย/ปี ประมาณ 30,000 และมีหนี้สินประมาณ 25,000 บาท/ปี แหล่งน้ำในการทำเกษตรคือน้ำฝน
4. การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติจากป่าชุมชน ที่พบเป็นการใช้ประโยชน์เฉพาะในครัวเรือน ในด้านแหล่งอาหาร และสมุนไพร บางส่วนในไม้จากป่าชุมชนมาเป็นฟืน